

НОЗОЛОГІЧНИЙ РОЗПОДІЛ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУП ПЕРШОГО КУРСУ НАВЧАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Теоретичний аналіз довів існування тенденції до щорічного зростання чисельності студентів які за станом здоров'я скеровані у СМГ. Проведено констатувальний експеримент, що полягав у зборі інформації про стан здоров'я досліджуваного контингенту студентів на момент вступу до ВНЗ, наявність основного та супутніх захворювань. Встановлено, що найбільш поширеним захворюванням серед студентів СМГ є ожиріння кількість студентів з цією нозологією відповідає 29 % від усього досліджуваного контингенту.

Ключові слова. СМГ, ожиріння, студенти, захворювання.

Постановка проблеми. Процес фізичного виховання зі студентами які мають відхилення у стані здоров'я являє собою складну систему, яка складається з чисельних компонентів [1-4]. Ефективність функціонування цієї системи може бути забезпечене лише за умови системного аналізу її складових компонентів та їх динамічного дослідження. Згідно численним науковим даним [9, 11, 12], процес фізичного виховання у СМГ характеризується нестабільністю, стрімким розвитком, а в певних випадках і занепадом. Неадекватна ситуація, що склалася в системі фізкультурно-оздоровчої освіти студентів з відхиленнями у стані здоров'я, потребує нового розвитку, відповідно до змін, що відбуваються в соціально-економічній та науково-культурній сферах. Обмеження науково-методичного матеріалу щодо питань фізичного виховання студентів СМГ, зумовлює об'єктивну необхідність пошуку нового підходу для її вирішення. Зазначене стало провідним чинником, що визначив напрям і структуру нашого дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Експериментальне дослідження виконано згідно теми 3.8.: "Теоретико-методологічні основи системи масового контролю і оцінки рівня розвитку і фізичної підготовленості різних груп населення" (номер держреєстрації 0111U000192) Зведеного плану НДР у сфері фізичної культури і спорту на 2011–2015 рр.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз сучасної науково-методичної літератури довів, що упродовж останніх років у динаміці рівня соматичного здоров'я студентів вищих навчальних закладів України спостерігається негативна тенденція, пов'язана зі значним збільшенням відхилень у роботі найважливіших систем організму, зниженням його опірності, підвищенням кількості хронічних захворювань, що констатується у численних епідеміологічних дослідженнях [2, 5-7, 9, 11]. Негативні зміни здоров'я студентської молоді супроводжуються погіршенням показників фізичного розвитку, збільшенням кількості пограничних станів, порушеннями в діяльності органів та систем організму, збільшенням кількості осіб, які належать до групи високого медико-соціального ризику. Науковці наголошують [1-7] на тому, що визначена тенденція є наслідком функціонального і фізичного детренування організму, обумовленого низьким рівнем рухової активності студентства в умовах навчання освітніх установ та негативним впливом соціально-економічних умов.

Авторитетні спеціалісти галузі [1, 2, 9] вказують на те, що сучасне студентство позбавлене багатьох видів фізичної праці, їх повсякденне життя є малоактивним, з мінімальним фізичним навантаженням. Гіпокінезія, зумовлена малорухливим способом життя та навчальними перевантаженнями, призводить до патологічних змін в їхньому організмі. Як зазначають фахівці галузі [2-9], характерною ознакою навчальної діяльності студентів є порушення рівноваги між розумовою і фізичною діяльністю та витратами енергетичних ресурсів. Як наслідок, виникнення та прогресування різного роду захворювань в їхньому організмі призводить до незворотних морфофункціональних змін в органах та системах організму, розвитку ряду патологічних станів, порушень у системі його життєдіяльності. У зв'язку з постійним зростанням кількості студентів, які за станом здоров'я для занять фізичним вихованням скеровані до СМГ, виникає необхідність постійного вдосконалення засобів, форм та методів їхнього фізичного виховання під час навчання у ВНЗ.

Мета дослідження – визначити особливості кількісного розподілу студентів спеціальних медичних груп за нозологіями на початку навчання у ВНЗ .

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури, порівняння та зіставлення. Констатувальний експеримент який полягав у зборі інформації про стан здоров'я досліджуваного контингенту студентів на момент вступу до ВНЗ, наявність основного та

супутніх захворювань, функціональні можливості, а також у систематизації з подальшою якісною диференціацією студентів за нозологічними групами. Методи математичної статистики.

Організація дослідження. У дослідженні приймали участь студенти НУ ім. Івана Франка, що навчаються на першому курсі в кількості 270 осіб, які за станом здоров'я були скеровані для занять фізичним вихованням у спеціальне медичне відділення.

Результати дослідження. Під час проведення констатувального експерименту нами було опрацьовано 270 лікарсько-медичних карток студентів, які за станом здоров'я були скеровані до СМГ для занять фізичним вихованням. Мета нашого дослідження не передбачала диференціації досліджуваних груп згідно статі, оскільки предметом пошуку стали абсолютні дані щодо кількості студентів різних нозологій.

Отже, аналіз закономірності розподілу студентів СМГ (рис. 1) згідно нозологій дав змогу встановити, що найбільш поширеним захворюванням серед студентів СМГ, є ожиріння – 29 %, що в кількісному еквіваленті відповідає значенню 78 осіб з поміж усієї досліджуваної вибірки.

Число студентів СМГ, в яких виявлено захворювання кардіо-респіраторної системи становить 57 особа, що від загальної кількості усіх нозологій становить 21 %. В результаті експерименту виявлено, що показник кількості студентів з порушенням опорно-рухового апарата на першому курсі навчання становить 30 осіб, що відповідно становить 11 %. Також 14 % становлять студенти із захворюваннями травної системи, їх кількість визначається як 37 чоловік. Частка неврологічних захворювань представлена 8 % – 21 особа.

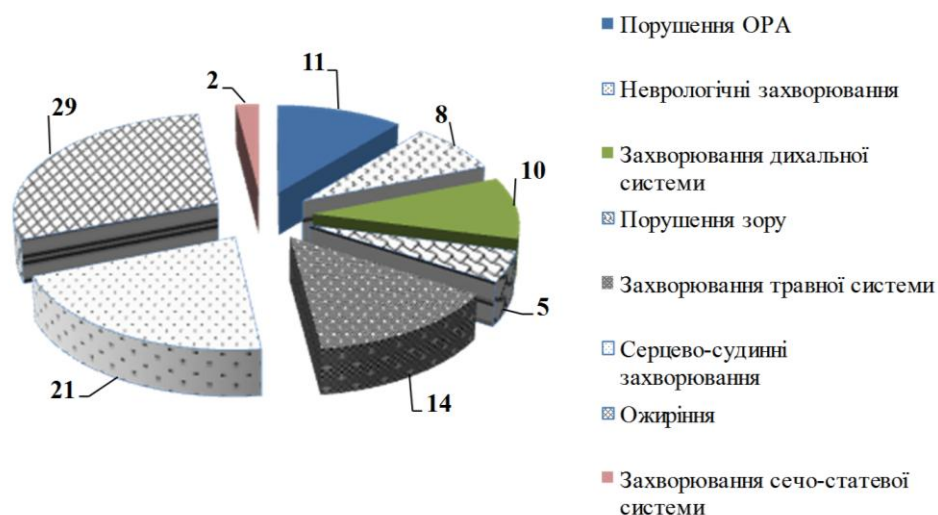

Рис. 1. Нозологічний розподіл студентів спеціальних медичних груп першого курсу навчання НУ ім. Івана Франка (%; n=270)

Найменшими відсотковими показниками характеризуються групи студентів з порушеннями зору та захворюваннями сечо-статевої систем – 5 % та 2 %, відповідно.

Таким чином, в результаті констатувального експерименту отримано результати, які підтверджують численні наукові дані [5-7, 8, 11] щодо визначення найчисельнішої нозологічної групи студентів СМГ.

Якісний розподіл студентів СМГ першого року навчання за нозологічними групами, створюють передумови для ретельного вивчення проблеми поширення ожиріння серед студентів усіх нозологічних груп впродовж всього періоду навчання у ВНЗ. Вважаємо, що перманентний моніторинг показників ІМТ та жирового компоненту у студентів та оперативна його корекція засобами фізичного виховання, уможливить попередження виникнення надлишкової ваги та знизити ризик ускладнення однієї нозології іншою.

Висновки. 1. Проведений теоретичний аналіз існуючих на сьогодні даних свідчать, що сьогоднішній день ожиріння – глобальна медико-соціальна проблема в Україні: поширеність надлишкової маси тіла серед студентів досягла критичної межі і становить реальну загрозу суспільному здоров'ю молоді, що вимагає проведення належних заходів з боку державних установ. У цьому сенсі вважається, що комплексний підхід до проблем, що мають місце у фізичному вихованні студентської молоді із захворюванням на ожиріння, зокрема, організація соціально-педагогічних досліджень та ґрунтовний аналіз їх результатів, сприятимуть вирішенню проблеми.

2. Отримані результати констатувального експерименту щодо вивчення закономірності розподілу студентів СМГ згідно нозологій, дають змогу стверджувати, що найбільш поширеним захворюванням серед студентів СМГ є ожиріння – 29 %, що в кількісному еквіваленті становить 78 осіб досліджуваної

вибірки студентів (n=270). Якісний розподіл студентів СМГ першого курсу навчання за нозологіями дав ґрунтовні підстави для детального вивчення питання поширення ожиріння серед студентів усіх нозологічних груп впродовж періоду навчання у вищих освітніх установах.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі полягають у проведенні моніторингу за ІМТ та жировим компонентом маси тіла студентів усіх нозологічних груп упродовж всього терміну навчання у ВНЗ.

Використані джерела

1. Бароненко В. А. Здоров'я і фізична культура студента / В. А. Бароненко, Л. А. Рапопорт. – М. : Альфа, 2009. – 335 с.
2. Блавт О. З. Програма диференціації рухового режиму студентів спеціальних медичних груп залежно від характеру і тяжкості захворювання // О. З. Блавт. – Видавництво "Львівська політехніка", 2011. – 64 с.
3. Булич Е. Г. Фізичне виховання в спеціальних медичних групах / Е. Г. Булич. – М. : Вища школа, 1996. – 255 с.
4. Васін Ю. Г. Фізичні вправи – основа профілактики ожиріння у дітей / Ю. Г. Васін. – К. : Здоров'я, 1999. – 99 с.
5. Гуртова Т. В. Інформативні показники фізкультурно-спортивної активності студентів спеціальних медичних груп ВНЗ / Т. В. Гуртова, С. П. Незгода // Науковий потенціал 2013 : зб. наук. пр. ІХ Міжнародної наук.-практ. конф – К., 2013. – С. 48-49.
6. Гуртова Т. В. Систематизація змісту лімітуючих чинників у фізичному вихованні студентів спеціальних медичних груп, хворих на ожиріння / Т. В. Гуртова, Т. Є. Одинець // Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення : матеріали І Всеукраїнської наук.-практ. конф. – Харків, 2015. – С. 47-50.7.
7. Гуртова Т. В. Концептуалізація проблемного поля фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп ВНЗ, хворих на ожиріння, ускладненого артеріальною гіпертензією / Т. В. Гуртова // Теорія і практика фізичного виховання. – 2013. – № 2. – С. 121-133.
8. Магльований А. В. Основи фізичної реабілітації: навч. пос. / А. В. Магльований, В. М. Мухін, Г. М. Магльована. – Львів: ВМС, 2006. – 148 с.
9. Євсєєв Ю. І. Фізична культура / Ю. І. Євсєєв. – Ростов-на-Дону "Фенікс", 2008. – 380 с.
10. Присяжнюк С. І. Фізичне виховання / С. І. Присяжнюк. – Київ: Центр учбової літератур", 2008. – 502 с.
11. Порада А. М. Основи фізичної реабілітації / А. М. Порада, О. В. Солодовник, Н. Є. Прокопчук. – Київ: Медицина, 2008. – 246 с.
12. Скомороха О. Сучасні погляди на ожиріння та підходи до його лікування / О. Скомороха, Н. І. Владимірова // Теорія і методика фізичного виховання і спорту, 2010 – № 4. – С. 54-56.
13. Товченко Л. О. Фізичне виховання студентів в спеціальних медичних групах / Товченко Л. О. – К. : ДП "Інформаційно-аналітичне агентство", 2010. – 379 с.
14. Franclin B. A. Losing Weight Through Exersise / B. A. Franklin, M. Rubenfire // Amer. J. Med. – 1990. – Vol. 244

Glushchenko N.

NOSOLOGY DISTRIBUTION OF STUDENTS SPECIAL MEDICAL GROUP ON FIRST COURSE NATIONAL UNIVERSITY IVAN FRANKO

Theoretical analysis proved the existence of trends in the annual growth of the number of students who for health aimed at SMG. Experiment was to gather information about the health of the studied contingent of students at the time of admission to universities, primary and presence of comorbidities. In the study university students participated Ivan Franko enrolled in the first year in the amount of 270 persons for health were directed to physical education classes in special medical department. The results of the experiment to study the patterns of distribution of students according SMG nosology, make it possible to assert that the most common disease among students SMG are obese - 29%, which in quantitative terms is 78 persons investigated a sample of students (n = 270). Qualitative distribution SMG students for the first course nosology gave reasonable grounds for detailed research into the spread of obesity among students of all nosological groups during the period of study in higher educational institutions.

Keywords. SMG, obesity, students and disease.

Стаття надійшла до редакції 15.09.2015 р.